

FOLYÓIRAT SZEMLE

A „PANDUR” KEREKES PÁNCÉLOZOTT HARCJÁRMŰ

Lits Gábor¹

Az alábbi írás egy „viszonylag” már régen kifejlesztett harcjármű-család alaptípusát a Pandur I. páncélozott kerek harcjárművet mutatja be röviden. Jóllehet a Pandur I. alapváltozatát már 1984-ben (20 éve) kifejlesztették és rendszerbeállításra, egyebek közt az osztrák haderőben, már 1994-ben megtörtént. A fejlesztés ezzel azonban még nem fejeződött be, a fegyvernemeknek, szakcsapatoknak szükséges különböző változatok fejlesztése ma is tart, sőt a jövőt kiszolgáló legújabb típusok a Pandur II. csapatpróbái 2001-től folynak. Így ez a „rég” harcjármű „újnak” tekinthető és mint harci-technikai eszköz minden bizonnyal megérdemel egy rövid „bemutatói lehetőséget” a magyar katonai logisztika szakemberei előtt.

Íme a Pandur I. röviden:

A Pandur I. kifejlesztése 1979-ben kezdődött, a **Steyer Daimler Puch** különleges járműveket gyártó cég (Bécs) saját kezdeményezéseként. A cél egy kisméretű, praktikus, alacsony építésű nagy terepjáró, terepleküzdő képességű, megbízható, kedvező fenntartási anyagfelhasználású harcjármű kifejlesztése volt. Az alapelgondolásnak biztosítania kellett egy széleskörű, kiterjedt, az alaptípushoz kapcsolódó járműcsalád kifejlesztésének lehetőségeit is. A prototípust és az első példányokat 1984-ben készítették el, amelyeket a következő években különböző országokban csapatpróbáknak vetettek alá. Az „**áttörés**” 1984-ben következett be amikor az alaptípushoz az osztrák hadseregben 68 darabot rendszeresítettek, a mai napig további négy nemzet hadseregében került rendszeresítésre.

A Pandur I. esetében egy hegesztett páncélteknős, hatkerekű szállító harcjárműről van szó. Felső orrészét a ballisztikus védelem javítása érdekében sima lejtésűre képezték ki, az orrész maga hatszög keresztmetszetű. A küzdőtér tetőszerkezete mintegy 30 cm-el könnyen megmagasítható. A jármű keresztmetszete rombuszalakú, közel merőleges oldalakkal. A hátsó részén keresztül történő akadálytalan bejutás érdekében a hajtóművet a jármű orrészében a jobb oldalon helyezték el. A vezető és a

¹ Dr. Lits Gábor nyá. alezredes.

fedélzeti lövész a hajtóműtől balra helyezkedik el. A hátsó harci térben az **MTW² változatnál 7 katona** számára van hely. A jármű farpáncélján az akadálytalan ki és bejutás érdekében két szárnyas ajtó van elhelyezve. A legénység az oldalakon elhelyezett két-két, illetve a jobboldali ajtón lévő gömb alakú nyílásokon keresztül tud védekezni harc közben.

A kerekek az első két tengelyen kormányozhatók és a kormányzott kerekek spirálrugókkal történő felfüggesztéssel rendelkeznek. A harmadik tengely torziós rugózású. A változatos kerék felfüggesztések következtében a páncéltest fenéklemezét sima egyenletes felületűre lehetett ki képezni. A páncéltest körkörösén 7,62 mm-es lövedék ellen, frontálisan (+ - 15 fokban) 12,7 mm -es lövedék ellen biztosít védelmet.

Állandó jellegű (szabvány) felszerelési elemei:

- tűzoltó berendezés a hajtómű térben,
- fűtő és klíma berendezés (6kW),
- ABV védő és szellőző berendezés,
- keréknyomás kiegyenlítő (4,5 - 1,5 bar),
- köd-gránátvető berendezés.

Választható (kiegészítő) felszerelés, igény és változat szerint:

- csörlő,
- tűzoltó berendezés (szenzorokkal) a küzdőtérben,
- repeszvédelmi rendszer a küzdőtérben,
- kiegészítő páncélozottság,
- aknavédelem a fenékpáncél megerősítésével.

² MTW=Mannschaftstransportwagen= csapatszállító harcjármű.

A Pandur I. műszaki adatai (MTW) változat:

- személyzete: 3+7 fő,
- harci súlya: 13,5 tonna,
- hasznos terhelése: 2,0 tonna,
- hasznos belső tér: kb. 12 köbméter,
- fegyverzete: 1 db 12,7 mm forgatható géppuska,
- lőszer javadalmazás, összesen: 900 db,
- motor: 6 hengeres diesel, Steyr WD 612.95,
- motor teljesítménye: 191 kW/2500 min⁻¹,
- fajlagos motorteljesítmény: 14,2 kW/tonna,
- maximális sebessége műúton: 100 km/óra,
- üzemanyagrendszer befogadó képessége: 247 liter,
- üzemanyag fogyasztás közúton: 33 liter/100 km,
- hatótávolság közúton: 650 km,
- kerékabroncs mérete: 12,5 R 20.

Alkalmazásban:

- Ausztria: 68 db jármű (1994 óta),
- Kuwait: 70 db jármű (1996 óta),
- Belgium: 60 db jármű (1998 óta),
- Szlovénia: 23 db jármű (1998 óta), saját építésben „Valuk” néven (tervezve) 100 db,
- USA haderő: kb 50 db jármű (1988 óta),
- Lengyelország: Pandur II. jelenleg csapatpróbák alatt.

Változatok:

- Lövészpáncélos 12,7 mm géppuskával kétfős toronyban (sorozatgyártás),
- Felderítő páncélos 25 mm gépágyúval M 242 (Bushmaster) kétfős toronyban (sorozatgyártás),
- Felderítő páncélos 25 mm gépágyúval KBA (Oerlikon) kétfős toronyban (prototípus),
- Felderítő páncélos 30 mm gépágyúval F (Mauser), kétfős toronyban (sorozatgyártás),
- Támogató páncélos 90 mm ágyúval KENERGA v. MECAR (elgondolási fázis),
- Támogató páncélos 90 mm ágyúval 90/48 Mk. 8 v. Cockeril (sorozatgyártás),
- Páncéltörő rakétával HOT (elgondolási fázis),
- Páncéltörő rakétával TOW (elgondolási fázis),
- Egészségügyi páncélos (sorozatgyártás),
- Hegyi páncélos (sorozatgyártás).

A jövő szükségletei számára Pandur II. néven egy új generációt terveznek szolgálatba állítani. Az első példányok hat, illetve nyolckerekű változatban 2001/2002- ben már megfelelték a csapatpróbákon. Erőről az új típusról majd egy következő alkalommal lesz szó.

Felhasznált irodalom: Soldat und Technick (2003. májusi száma).



Pandur I / Mannschaftstransportwagen

1. sz. ábra. Pandúr I. csapat szállító változat.



2. sz. ábra. Pandúr I. felderítő páncélos 30 mm Mauser 30-2 géppágyúval, kétfős toronyban elhelyezve.